

častni i slobodu zlatnu“, in se bori junaško z devizo „borbi našoj kraja biti neče do iztrage naše ili Turske!“
—d—

Pogled na Jugoslovansko.

Zemlja v Bosni in Ercegovini. *)

Bosna, od leta 1528 zemlja pod Turškim gospodstvom, meji se na severu s Slavonijo, na izhodu s Srbijo, na jugu z Albanijo in Dalmacijo, v zahodu s Krajno (turško Hrvatijo). Bosna z Ercegovino in Krajno meri 1100 □ milj in šteje 1 milijon in 200.000 prebivalcev. Dežela je čez in čez gorata; nekatere njene gore so še čez 6000 čevljev visoke; ravnin prav za prav nič nima razen onih poleg rek; njene gore so odrastki dinarskih in julskih planin; njih podnožje je večidel golo, na sredi pa so obraščene s krepko hrastovino, bukovino in smrečjem. Poglavitna reka dežele je Sava, v katero stekajo Una, Vrbas, Bosna in Drina, ona večkrat stopa čez svoje bregovje in nareja povodnji in močvirje. Silno gorata zemlja tedaj ni ugodna za poljedelstvo; čeravno se precej pridelava pšenice in ječmena, pa nekoliko koruze, vendar ta pridelek ne zadostuje za hrano prebivalcem; sočivja pridelajo prav veliko pa tudi sadja, posebno češpelj, katere umejo jako dobro sušiti, pa tudi lanu in tobaka. Vino Bosniško je jako močno, al kletarstvo je slabo, zato se tukajšnje vino ne drži več let, popiti ga morejo še mlado. Prav ugodna pa je dežela za živinorejo, zato imajo veliko konj, goved, ovac in svinj, ki jih pitajo posebno z želodom in kostanjem, tudi rib imajo veliko. Bogatih rud se ne manjka, al Turki ne dovolijo Slovanom, dotakniti se jih. Podnebje je zmerno in zdravo. Ceste so, kakor na Turškem sploh, slabe, le za tovoriti bolj ugodne kakor za vožnjo.

Slovansko slovstvo.

* Zemljevid bojišča v Bosni in Ercegovini je ravno kar na Dunaji na svitlo dal slavnoznani dr. J. P. Jordan in s tem ustregel željam vsacega Slovana, ki zdaj skrbno gleda v kraje, kjer kristijanski Jugoslovani kri prelivajo za osvobodjenje svoje iz Turškega jarma. Zemljevid, na močnem papirji, velikosti 22 do 27 palcev, obsega prav na drobno vse imenitnije kraje z gorami, rekami, jezeri itd. v Ercegovini in Bosni s sosednimi mejami Dalmacije, Vojaške granice, Srbije in Črnegore. Cena z navadnim tiskom je 20 krajc., z malanimi mejami v kartoniranem ličnem zavitku pa 25 kr. Imena krajev, gorá, rek itd. so napisana v slovanskem in nemškem jeziku. Kdor pošlje naročnino pod naslovom: „Herrn Dr. J. P. Jordan in Meidling bei Wien“, dobi zemljevid v odprtem kuvertu brezplačno. — Ker nam je že imé izdateljevo porok, da dobodo čitatelji časnikov dober kažipot na

*) Ercegovina ali Hercegovina se imenuje tako od takrat, ko je nemški cesar Friderik Štefanu Kasaću (Kosariću) podelil dostojanstvo vojvode, ki se v nemškem jeziku glasi „herzog“. Od tega časa je ostalo deželi imé Hercegovina ali Ercegovina. Štefan pa je imel s sosednimi knezi mnogo bojev, celó njegov sin Vladislav se mu je izpuntal tako, da je v brambo svoje dežele mnogokrat na pomoč klical Turške sultane in kralje Ogerske. Štefan je umrl leta 1466, zapustivši 3 sinove, med katerimi je najmlajši sultanu kot zastavljenec v pest prišel in se poturčil, ostala druga sinova Vladislav in Vladko pa sta Ercegovino med sabo razdelila v 2 kosa. Ta delitev pa je bila poguba dežele, katero je 1483. leta Bajazet II. pod Turško oblast spravil.

bojišči slovansko-turškem v roke, zato Jordanov zemljevid toplo priporočamo tudi Slovencem.

* Čitatelje „Novic“ podpisani v imenu slavnjanske prosvete lepo prosim, naj pripomorejo k nabiranju narodnega blaga med Savo in Savino, med Kranjem in Celjem. Skušnje me učijo, da prebiva v vsakem mestu in trgu in v vsaki vasi človek, ki vé praviti pravljičice (istorije), peti pesni in druge tem podobne reči. Zato prosim, da bi se mi imena taci domačinov ali domačink naznanila; potlej o priložnosti bom jih sam poprosil, da mi take reči povedó. Izročujem pa svoje rokopise „Matici slovenski“ in „Akademiji cesarski“ v Sankt-Petersburgu na Rusko.

Gašpar Križnik.

V Motniku (Post Möttinig) na Kranjskem.

Mnogovrstne novice.

* Na Ruskem imajo slabo letino; iz mnogih krajev dohajajo žalostna poročila v Petrograd, da se je žetev slabo obnesla in so mnoge uime zadele deželo; v več krajih se bojijo lakote.

* Čebele so v neki vasi na Pruskem 5. dne t. m. umorile dva konja. Blizo nekega čebelnjaka so namreč nakladali ječmen na voz, v katerega so bili 3 konji vpreženi; roj iz čebelnjaka se vsede na konje in jih strašno pikati začne; en konj se k sreči odtrga in beži; dva ostala pa so čebele kakor divje tako opikale, da sta vkljub hitri pomoči čez malo ur poginila.

* Po svojih filologičnih delih slavnoznani profesor angleškega jezika James Pincherd v Trstu je nedavno Salomonovo „visoko pesem“ v ciganski jezik prestavil, in to delo v italijanskem jeziku na svitlo dal. Ker je ciganski jezik zeló soroden s Sanskritom in Hindostanskim jezikom, bo to delo v učenih krogih gotovo veliko senzacijo naredilo. — Dr. Miklošič pa je Dunajski akademiji izročil „besednjak ciganskega jezika v Bukovini.“

Zabavno berilo.

Iz sodnijskega življenja.

Po spominu skušenega starega pravnika.

Spisuje Jakob Aléšovec.

IV.

Policijski komisar.

(Dalje.)

Jaz se čudim tej logiki slepega očeta in ga prašam, kaj misli zdaj storiti s sinom. Odgovori mi:

„Obljubil mi je, da se bo popolnoma poboljšal, pustil dozdanjo družino in prizadeval si v kupčiji mi sčasoma toliko pridobiti, kolikor mi je zdaj zapravlil, če mu odpustim ter ga ne bom izročil sodnji. Če bo to obljubo držal, potem mi ni toliko za 12.000 gld., kakor za to, da postane pameten in priden, ker to mi bo porok, da po moji smrti ne be premoženja zapravlil v par letih.“

„S tem ste se toraj tolažili? Vendar pa brez vse kazni sin ne bo. Pride namreč v policijsko preiskavo zaradi prepovedane igre in bo moral plačati še nekoliko kazni.“

Te moje besede so očeta zopet nekoliko ostrašile; toda „kjer je že 12 tisučakov, tam naj bo še par stotakov, če bo treba, da se le sin spametuje“, pravi oče ter me prosi, da bi jaz vse to, kar mi je povedal, za-se obdržal ter nikomur ne pravil. Ko mu jaz to obljubim, gre le malo potolažen.